

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.01.2025
Hetkel kehtiv
RT I, 29.06.2024, 18

Perekonnaseisutoimingute seadus

Vastu võetud 20.05.2009

[RT I 2009, 30, 177](#)

jõustumine 01.07.2010, osaliselt 22.06.2009. a.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.04.2010	RT I 2010, 20, 103	18.05.2010, osaliselt 28.05.2010
17.06.2010	RT I 2010, 38, 231	01.07.2010
08.12.2010	RT I, 21.12.2010, 4	01.01.2011
08.12.2010	RT I, 28.12.2010, 6	01.01.2011
05.12.2012	RT I, 19.12.2012, 1	01.01.2013, osaliselt 29.12.2012
07.11.2013	RT I, 22.11.2013, 1	01.01.2014
11.12.2013	RT I, 23.12.2013, 1	01.01.2014, osaliselt 01.01.2020
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
11.06.2014	RT I, 21.06.2014, 8	01.01.2015
11.06.2014	RT I, 29.06.2014, 3	09.07.2014, osaliselt 01.01.2015 ja 01.05.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
17.12.2015	RT I, 31.12.2015, 31	01.01.2016
16.02.2016	RT I, 10.03.2016, 1	01.07.2016
07.12.2016	RT I, 21.12.2016, 1	01.03.2018
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 1	01.01.2018, osaliselt 14.07.2017
25.10.2017	RT I, 17.11.2017, 1	01.01.2019
13.12.2017	RT I, 30.12.2017, 1	01.01.2018, osaliselt 01.07.2018, 01.01.2019 ja 01.07.2019
06.12.2018	RT I, 22.12.2018, 3	01.01.2019
16.01.2019	RT I, 01.02.2019, 1	16.02.2019
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
03.12.2019	RT I, 18.12.2019, 3	28.12.2019
23.02.2022	RT I, 12.03.2022, 1	22.03.2022, osaliselt 01.01.2023
26.10.2022	RT I, 10.11.2022, 1	20.11.2022
26.10.2022	RT I, 10.11.2022, 2	30.12.2022, osaliselt 01.12.2024
25.01.2023	RT I, 10.02.2023, 2	20.02.2023
20.06.2023	RT I, 06.07.2023, 6	01.01.2024
12.06.2024	RT I, 29.06.2024, 3	01.01.2025
11.12.2024	RT I, 30.12.2024, 1	01.01.2025, Vabariigi Valitsuse seaduse § 105.19 lõike 12 alusel asendatud sõna „Justiitsministeerium” sõnadega „Justiits- ja Digiministeerium” vastavas käändes

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab perekonnaseisuasutuste pädevuse ja ülesanded, perekonnaseisutoimingute tegemise korra ning isikute õigused ja kohustused perekonnaseisutoimingute tegemisel.

(2) Käesoleva seadusega reguleerimata küsimustes kohaldatakse rahvastikuregistri seadust.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid käesoleva seaduse erisusi arvestades.

(4) Kui see on vältimatult vajalik käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetluse läbiviimiseks, võib haldusorgan Siseministeeriumi kooskõlastusel eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal erinevalt käesolevas seaduses sätestatust:

- 1) asendada isikliku kohale ilmumise nõude muu sobiliku nõudega, mis tagab perekonnaseisutoimingu tegemiseks vajaliku isikusamasuse tuvastamise ja isiku tahte väljaselgitamise;
- 2) lühendada, peatada või pikendada tähtaega, kui see on vajalik isiku õiguste kaitseks;
- 3) hinnata perekonnaseisuasutusele esitatud perekonnaseisukande tegemise aluseks oleva vorminõuetele mittevastava dokumendi usaldusväärsust ja kasutada seda perekonnaseisutoimingu tegemisel, kui isikul ei ole võimalik esitada vorminõuetele vastavat dokumenti.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 1¹. Isikuandmete töötlemine

Käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusaktide kohaselt kogutud isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, töödeldakse perekonnaseisutoimingu või perekonnaseisukande tegemiseks ning ametnikule või muule isikule perekonnaseisutoimingu tegemise õiguse andmiseks. Isikuandmeid töödeldakse käesolevas seaduses ja rahvastikuregistri seaduses sätestatud alustel ja korras.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 2. Perekonnaseisukanne

(1) Perekonnaseisukanne on perekonnasündmuse kohta rahvastikuregistrisse kantavate andmete (edaspidi *perekonnaseisuanndmed*) kogum.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perekonnasündmus on sünd, surm, abielu sõlmimine, abielu lahutamine või muu rahvastikuregistris registreeritav perekonna- või nimeõiguslik muudatus.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) **Valdkonna eest vastutav ministervõib** määrusega kehtestada perekonnaseisukannete tegemise täpse korra.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(3) Perekonnaseisuanndmeid säilitatakse rahvastikuregistris.

(4) Rahvastikuregistrisse kantakse üksnes seaduses nimetatud perekonnaseisuanndmed seaduses sätestatud juhtudel.

(5) Eeldatakse, et rahvastikuregistrisse kantud perekonnaseisuanndmed on õiged.

§ 3. Perekonnaseisuasutus

(1) Perekonnaseisuasutus registreerib sünde ja surmi, kinnitab abielude sõlmimist ja lahutamist ning teeb rahvastikuregistrisse perekonna- ja nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid, muudab ja parandab rahvastikuregistrisse kantud andmeid ning väljastab perekonnaseisuanndmetest rahvastikuregistri väljavõtteid (edaspidi *perekonnaseisutoimingud*).

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(2) Perekonnaseisuasutused on:

- 1) valla- ja linnavalitsus;
- 2) maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus;
- 3) Eesti välisesindus;
- 4) Siseministeerium.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Valla- ja linnavalitsused registreerivad sünde ja väljastavad esmaseid sünnitõendeid.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2019]

(3¹) Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt käesoleva seaduse kohaselt perekonnaseisutoimingute tegemise kui riikliku ülesande täitmise kulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest, võttes aluseks eelarveaastale eelnenud aastal tehtud toimingute arvu ning vastava aasta riigieelarves sätestatud ühe toimingu keskmise arvatud kulu.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(3²) Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse tähenduses on kohaliku omavalitsuse üksus või tema õigusjärglane, kuhu kuulub loetelus nimetatud haldusüksus:

- 1) Haapsalu linn;
- 2) Hiiu vald (Kärdla linn);
- 3) Jõgeva linn;
- 4) Jõhvi vald (Jõhvi linn);
- 5) Kuessaare linn;
- 6) Narva linn;
- 7) Paide linn;
- 8) Põlva vald (Põlva linn);
- 9) Pärnu linn;
- 10) Rakvere linn;
- 11) Rapla vald (Rapla linn);
- 12) Tallinn;
- 13) Tartu linn;
- 14) Valga linn;
- 15) Viljandi linn;
- 16) Võru linn.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus registreerib sünde ja surmi, kinnitab abielude sõlmimist ja lahutamist, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, teeb andmehõivekandeid perekonnaseisuaktide, kohtulahendite, rahvusvahelise kaitse andmise otsuste ja välisriigi perekonnaseisudokumentide alusel, annab väljavõtteid perekonnaseisuandmetest ja ärakirju perekonnaseisudokumentidest, teeb nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid ning seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus juhendab vaimulikke perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5) Eesti välisesindus teeb kandeid välisriigi perekonnaseisudokumentide alusel ja annab väljavõtteid perekonnaseisuandmetest.

[RT I, 18.12.2019, 3- jõust. 28.12.2019]

(6) Siseminister juhendab perekonnaseisuasutusi perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, annab perekonnaseisudokumentidest väljavõtteid ja ärakirju, teeb perekonnaseisudokumentide ja kohtulahendite alusel andmehõivekandeid ning nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid, säilitab Siseministerile üleantud perekonnaseisudokumente, teeb perekonnaseisukandeid käesoleva seaduse § 36¹ ja § 7 lõike 4¹ kohaselt ning seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Siseminister korraldab perekonnaseisuametnike koolitust ja eksamit ning lahendab perekonnaseisutoimingute tegemise kohta esitatud vaideid.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(7) Kiriku, koguduse või koguduste liidu vaimulik täidab abielu sõlmimisega seonduvaid perekonnaseisuasutuse ülesandeid, kui valdkonna eest vastutav minister on talle käesoleva seaduse § 17 kohaselt vastava õiguse andnud.

(8) Notar täidab abielu sõlmimise ja lahutamise seotud perekonnaseisuasutuse ülesandeid notariaadiseaduses ja perekonnaseaduses sätestatud erisustega.

[RT I, 10.03.2016, 1- jõust. 01.07.2016]

§ 4. Perekonnaseisuametnik

(1) Perekonnaseisuametnik on perekonnaseisuasutuse ametnik, kelle teenistusülesandeks on perekonnaseisutoimingute tegemine.

(2) Perekonnaseisuametnikuks võib nimetada isiku, kes vastab avaliku teenistuse seaduses sätestatud nõuetele ning kellele valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik on andnud pärast perekonnaseisuametniku eksami sooritamist perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õiguse. Perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õiguse annab valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik ametnikule viieks aastaks.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Perekonnaseisuatmetniku eksamil kontrollitakse ametniku ja vaimuliku teadmisi perekonnaõigusest ning perekonnaseisutoimingute tegemise õiguslikest alustest ja ametniku teadmisi perekonnaseisutoimingute tegemise infotehnoloogilisest korraldusest. Eksamile eelneb ettevalmistav koolitus. Koolitusel osalemine ei ole eksami sooritajale kohustuslik.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3¹) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik pikendab iga viie aasta möödumisel perekonnaseisuatmetnikuna tegutsemise õigust järgmiseks viieks aastaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eksami läbimise korral.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud koolituse ja eksami korra ning perekonnaseisuatmetniku tunnistusele kantavate andmete loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata perekonnaseisutoiminguid tegevale notarile. Abielu sõlmimise ning lahutamise kinnitamise pädevuse saamiseks peab notar läbima atesteerimise perekonnaõiguse, nimeõiguse ja perekonnaseisutoimingute tegemise õiguslike aluste ning infotehnoloogilise korralduse tundmise kohta. Notari atesteerimise korraldab Notarite Koda Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

[RT I, 18.12.2019, 3- jõust. 28.12.2019]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata perekonnaseisutoiminguid tegevale Eesti välisesindusele.

[RT I, 18.12.2019, 3- jõust. 28.12.2019]

§ 5. Perekonnaseisutoimingute tegemise õiguse kehtetuks tunnistamine

Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik võib tunnistada kehtetuks perekonnaseisuatmetniku õiguse teha perekonnaseisutoiminguid:

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

1) kui perekonnaseisuatmetniku tegevus perekonnaseisutoimingute tegemisel on vastuolus õigusaktidega ja perekonnaseisuatmetnik on seeläbi pannud toime raske ametialase üleastumise;

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

2) perekonnaseisuatmetniku taotluse alusel;

3) perekonnaseisuasutuse põhjendatud ettepaneku alusel.

§ 6. Perekonnaseisukande alus

(1) Perekonnaseisukande tegemiseks esitatakse seaduses sätestatud nõuetele vastav avaldus ning seaduses sätestatud juhtudel dokument, mis tõendab registrisse kantavat asjaolu. Perekonnaseisukande tegemiseks vajaliku asjaolu kindlakstegemiseks võib perekonnaseisuatmetnik rakendada haldusmenetluse seaduses sätestatud uurimisprohvimõtet. Dokumendi või andmete esitamist ei nõuta, kui kande tegemiseks vajalikke andmeid on võimalik saada rahvastikuregistrist.

(2) Perekonnaseisukandele lisatakse viide, mis võimaldab kande aluseks oleva avalduse või dokumendiga tutvuda. Kui avaldus või dokument ei ole koostatud elektrooniliselt, annab perekonnaseisuatmetnik sellele elektroonilist taasesitamist võimaldava vormi.

(3) Perekonnaseisukande aluseks olev välisriigi dokument peab olema legaliseeritud või kinnitatud tunnistusega (apostilliga), välja arvatud juhul, kui:

1) õigusakt näeb ette teisiti;

2) dokument edastatakse diplomaatilise või ametliku kanali kaudu või

3) tegemist on surma tõendavate andmetega, mille usaldusväärsuses on kannet tegev ametnik veendunud.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(4) Perekonnaseisukande aluseks olev välisriigi kohtulahend peab olema tunnustatud vastavalt välislepingule või tsiviilkohtumenetluse seadustikule.

(5) Perekonnaseisuasutusele esitatavad dokumendid peavad olema eesti keeles või võõrkeelsete dokumentide puhul tõlgitud eesti, vene või inglise keelde, välja arvatud juhul, kui dokument on vene- või ingliskeelne. Tõlge peab olema vandetõlgi tehtud, välja arvatud juhul, kui perekonnaseisukande aluseks olev välisriigi võõrkeelne dokument edastatakse perekonnaseisuasutusele ametlike kanalite kaudu või kui tegemist on surma tõendavate andmetega, mille usaldusväärsuses on kannet tegev ametnik veendunud.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 7. Perekonnaseisukande tegemine

(1) Rahvastikuregistrisse kantavat asjaolu kinnitav või tuvastav perekonnaseisuatmetnik teeb otsuse perekonnaseisukandena. Kirjalikult vormistatakse vaid kande tegemisest keeldumise otsus.

(1¹) Perekonnaseisukanded registreeritakse rahvastikuregistris.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Perekonnaseisukanne peab sisaldama perekonnaseisuasutuse nimetust, kande kuupäeva ja numbrit.

(3) Perekonnaseisukanne tehakse nõuetekohase avalduse alusel. Seaduses sätestatud juhtudel teeb perekonnaseisuametnik perekonnaseisukande omal algatusel (ametiülesande korras).

(4) Perekonnaseisukande tegemisel kannab perekonnaseisuametnik rahvastikuregistrisse käesolevas seaduses sätestatud andmed. Enne kande tegemist veendub perekonnaseisuametnik andmete õigsuses. Kande tegemisel kasutatakse võimaluse korral juba varem registrisse kantud andmeid. Kannet tegev perekonnaseisuametnik peab kontrollima kande õigsust, täielikkust ja salvestamist rahvastikuregistrisse.

(4¹) Kui perekonnaseisutoimingu tegemise avaldus on esitatud turvalises veebikeskkonnas ja esitatud andmete vastavust õigusaktides kehtestatud tingimustele on kontrollitud automaatselt andmekogude vahendusel, teeb rahvastikuregistri vastutav töötleja kande rahvastikuregistrisse perekonnaseisuametniku vahetu sekkumiseta. [RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud kande tegemise täpse korra ja tingimused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(5) Andmete puudumisel jäetakse andmeväljad tühjaks.

(6) Perekonnaseisukanne tehakse perekonnaseisuasutuses, kuhu on esitatud avaldus isiku perekonnaseisuga seotud või muu rahvastikuregistrisse kantava asjaolu kinnitamiseks või tuvastamiseks.

(7) Perekonnaseisukannet tuleb kohalviibivale avaldajale tutvustada ja teatada, et soovi korral antakse avaldajale väljavõtte loodud või muudetud perekonnaseisuanndmetest. Eemalviibivale avaldajale saadetakse väljavõtte tema nõudel elektrooniliselt või lihtkirjaga.

(8) Kui rahvastikuregistrisse ei ole ajutiselt võimalik kannet teha, tehakse kanne paberil. Paberil tehtud kanne võetakse rahvastikuregistrisse üle andmehõivekandega niipea, kui see on taas võimalik. [RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 01.01.2023]

(9) Paberil tehtavate kannete vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) ning valdkonna eest vastutaval ministril on lisaks õigus reguleerida määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud menetluse üksikasju.

(9¹) Rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse alusel tehtud abielu ja abielulahutuse kandest tuleb viivitamata teha kande tegija allkirjastatud väljatrükk. [RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 01.01.2023]

(10) Väljatrüki edastamise ja säilitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 01.01.2023]

(11) Kanded, mille tegemisel kontrollitakse kande alusdokumendi formaalseid eeldusi dokumendi sisu kontrollimata, tehakse andmehõivekandega. Andmete õigsuse eest vastutab sellisel juhul dokumendi väljaandja.

§ 8. Perekonnaseisukande jõustumine

(1) Perekonnaseisukande jõustumise eelduseks on selle allkirjastamine kande tegemiseks pädeva perekonnaseisuametniku poolt.

(2) Perekonnaseisukanne allkirjastatakse digitaalselt.

(3) Perekonnaseisukanne jõustub selle salvestamisel rahvastikuregistrisse. Paberil tehtud perekonnaseisukanne jõustub selle allkirjastamisel perekonnaseisuametniku poolt.

§ 9. Perekonnaseisuasutusele esitatav avaldus

(1) Perekonnaseisutoimingu tegemise avalduse esitab isik, kelle kohta perekonnaseisukanne tehakse. Muu isiku avalduse alusel või ametiülesande korras tehakse kanne üksnes seaduses sätestatud juhtudel.

(2) Avaldus esitatakse isiklikult ja kirjalikult või elektrooniliselt digitaalallkirjaga kinnitatult, kui seadusest ei tulene teisiti.

(3) Avaldus esitatakse perekonnaseisuasutuses. Isik ei pea avalduse esitamiseks perekonnaseisuasutusse ilmuma juhul, kui ta esitab digitaalallkirjaga kinnitatud avalduse või kui ta esitab kirjaliku avalduse, millel on avaldaja allkirja õigsus ametlikult kinnitatud.

(4) Kui perekonnaseisuametnik kinnitab või tuvastab asjaolu, mis toob kaasa teise isiku, eelkõige avaldaja lapse või endise abikaasa andmete muutmise vajaduse, võib teise isiku andmeid muuta ilma tema avalduseta.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(5) Perekonnaseisuasutusele esitatavas avalduses märgitakse lisaks muudele seadusega nõutavatele andmetele avaldaja kohta järgmised andmed:

- 1) isikunimi;
- 2) isikukood, selle puudumisel sünniaeg ja sugu;
- 3) avalduse selgelt sõnastatud sisu;
- 4) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]
- 5) elukoha andmed;
- 6) kontaktandmed, sealhulgas telefoninumber ja elektronposti aadress või postiaadress;
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]
- 7) kodakondsus;
- 8) perekonnaseis;
- 9) rahvus;
- 10) emakeel;
- 11) kõrgeim omandatud haridustase;
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]
- 12) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5¹) Isiku elukoht käesoleva seaduse tähenduses on isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoht.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(6) Kui avalduse esitab välisriigi kodanik, kellel puudub Eesti isikukood, märgib ta perekonnaseisuasutusele esitatavas avalduses lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 5 toodud andmetele oma kodakondsust tõendava dokumendi andmed ning välisriigi isikukoodi olemasolul selle isikukoodi.

(7) Avaldus registreeritakse juhul, kui see sisaldab vähemalt käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 1–3 ja 6 nimetatud andmeid. Kui nimetatud andmed on puudulikud, siis avaldust vastu ei võeta. Avaldus registreeritakse rahvastikuregistris.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(7¹) Isik ei pea märkima perekonnaseisuasutusele esitatavas avalduses käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 7–11 nimetatud andmeid, mis on juba rahvastikuregistrisse kantud ega ole muutunud.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(8) Avaldaja võib kuni kande tegemiseni oma avaldust muuta või selle tagasi võtta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud vormis.

(9) [Kehtetu -RT I, 17.11.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(10) Isiku tõendamiseks esitab avaldaja isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõike 2 punktides 1, 1²–8 või §-s 4 nimetatud dokumendi või välisriigi reisidokumendi, välja arvatud digitaalallkirjaga kinnitatud avalduse esitamise korral.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(11) **Valdkonna eest vastutav minister** võib määrusega kehtestada perekonnaseisuasutusele esitatavate avalduste vormid.

§ 9¹. Tõlgi kasutamine perekonnaseisutoimingu tegemisel

(1) Kui avaldaja ei valda eesti keelt ja perekonnaseisuametnik ei tõlgi toiminguga seotut ise, teavitab ametnik avaldajat võimalusest kaasata toimingu tegemisele tõlk.

(2) Tõlgi kaasamise kulud katab avaldaja.

(3) Perekonnaseisutoimingu tegemise avalduse sisu tõlgib tõlk avaldajale suuliselt. Andmete õigsust kinnitab avaldaja allkirjaga avaldusel. Avalduses märgitakse, millisesse keelde avaldus tõlgiti ja tõlgi isikuandmed. Tõlk kinnitab märgeta oma allkirjaga.

(4) Kui perekonnaseisuametnikul tekib kahtlus tõlke õigsuses, võib ta keelduda avaldaja kaasatud tõlgi osalemisest menetluses. Vajaduse korral pikendatakse menetlustähtaega, kuni avaldaja kaasab usaldusväärse tõlgi.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 10. Kurt, tumm, pime ja kirjutamisvõimetu menetlusosaline

(1) Kui perekonnaseisutoimingu osaline enda teatel või perekonnaseisuametniku tähelepaneku kohaselt piisavalt ei kuule või ei räägi, suhtleb perekonnaseisuametnik temaga kirjalikult.

(2) Kui avaldaja enda teatel või perekonnaseisuametniku tähelepaneku kohaselt ei näe või ei ole võimeline avaldust täitma ja omakäeliselt allkirjastama, täidab avalduse perekonnaseisuametnik avaldaja ütluste põhjal, allkirjaväli jäetakse tühjaks ning avalduse vastuvõtnud ametnik teeb avaldusele sellekohase märke.

§ 11. Perekonnaseisuandmete muutmise ja parandamise üldpõhimõtted

(1) Perekonnaseisuandmeid muudetakse ja parandatakse üksnes käesolevas seaduses, perekonnaseaduses, rahvastikuregistri seaduses või nimeseaduses sätestatud juhtudel ja korras.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Perekonnaseisuandmeid muutes ja parandades asendatakse senised andmed õigete andmetega. Asendatud andmed kantakse rahvastikuregistri mitteaktuaalsete andmete hulka.
[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) Muudetud ja parandatud perekonnaseisuandmeid peab olema võimalik kestvalt taasesitada.

(4) Perekonnaseisuandmetega tutvumisel ja väljavõttes esitatakse asendatud andmed vaid siis, kui seda eraldi taotletakse. Asendatud andmete taasesitamisel peab nähtuma, et tegemist on asendatud andmetega.

§ 12. Perekonnaseisuandmete parandamine

(1) Perekonnaseisuasutus parandab perekonnaseisuandmetes kirjavea ja muu ilmse ebatäpsuse, mis ei mõjuta andmete sisu. Paranduse võib perekonnaseisuasutus teha nii vastava sisuga avalduse alusel kui ka ametiülesande korras.

(2) Perekonnaseisuandmeid parandatakse ka juhul, kui andmete ebaõigsus on tingitud kande aluseks olevas dokumendis esinenud veast ning dokument on parandatud. Perekonnaseisuaktilt andmehõivekandega rahvastikuregistrisse kantud perekonnaseisuandmete parandamisel andmete registrisse kandmise aluseks olnud perekonnaseisuakti ei parandata.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3) Isikule, kelle andmeid on parandatud, saadetakse tema nõudel lihtkirjaga või elektrooniliselt väljavõtte parandatud andmetest.

(4) Kui perekonnaseisuasutusel või notaril puudub tehniline võimekus rahvastikuregistris andmete parandamiseks või on andmete parandamine perekonnaseisuasutuse või notari poolt ebamõistlikult keeruline, teatab ta viivitamata parandamise vajadusest rahvastikuregistri volitatud töötlejale, kes võib kokkuleppel perekonnaseisuametniku või notariga perekonnaseisuandmed parandada.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5) Rahvastikuregistri andmete kvaliteedi tõstmise eesmärgil võib rahvastikuregistri volitatud töötleja vastutava töötleja korraldusel parandada perekonnaseisuandmetes andmehõive käigus tekkinud või tarkvarast tingitud vead.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 13. Perekonnaseisuandmete muutmine

(1) Perekonnaseisuandmeid muudab perekonnaseisuasutus.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Isiku perekonnaseisuandmeid muudetakse tema avalduse, kohtuotsuse, perekonnaseisuasutuse otsuse või muu muudatust tõendava dokumendi alusel. Perekonnaseisuasutuse otsuse alusel muudetakse andmeid üksnes juhul, kui perekonnaseisuasutusel on registrisse kantava asjaolu kinnitamise või tuvastamise pädevus.

(3) Perekonnaseisuasutus võib teha perekonnaseisuandmetes vajalikud muudatused ametiülesande korras, kui perekonnaseisuandmed on muutunud kohtuotsuse alusel või kui andmete ebaõigsus ilmneb Eesti või välisriigi perekonnaseisu- või muudest dokumentidest.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(4) Kui isik leiab, et tema kohta rahvastikuregistrisse kantud perekonnaseisuandmed on valed, kuid andmete muutmiseks puudub käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud alus, on isikul õigus pöörduda asjaolu tuvastamiseks kohtusse ning perekonnaseisuandmed muudetakse registrisse kantavat asjaolu tuvastava kohtulahendi alusel.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(5) Kui perekonnaseisuasutus tuvastab perekonnaseisuga seotud asjaolu või perekonnaseisukande tühisuse, muudab perekonnaseisuasutus vajalikus ulatuses perekonnaseisuandmeid ning kannab rahvastikuregistrisse viite tühisuse õiguslikule alusele.

(6) Kui kanne on tehtud perekonnaseisuakti alusel, mis on kehtetu või tühine, tunnistab perekonnaseisuasutus tehtud kande kehtetuks.

(7) Perekonnaseisuaktilt andmehõivekandega rahvastikuregistrisse kantud perekonnaseisuandmete muutmisel andmete registrisse kandmise aluseks olnud perekonnaseisuakti ei muudeta.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(8) Kui perekonnaseisuasutusel või notaril puudub tehniline võimekus rahvastikuregistris andmete muutmiseks või on andmete muutmine perekonnaseisuasutuse või notari poolt ebamõistlikult keeruline, teatab ta viivitamata muutmise vajadusest rahvastikuregistri volitatud töötlejale, kes võib kokkuleppel perekonnaseisuametniku või notariga perekonnaseisuandmeid muuta.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(9) Rahvastikuregistri andmete kvaliteedi tõstmise eesmärgil võib rahvastikuregistri volitatud töötleja vastutava töötleja korraldusel muuta perekonnaseisuandmetes andmehõive käigus tekkinud või tarkvarast tingitud vead.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 14. Perekonnaseisutoimingu tegemise piirang

(1) Perekonnaseisuametnik ei tohi teha perekonnaseisutoimingut enda ning muude haldusmenetluse seaduse § 10 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikute suhtes.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keeldu rikkudes tehtud kanne on tühine.

(3) Perekonnaseisukande tühisuse tuvastanud perekonnaseisuametnik muudab perekonnaseisuandmeid käesoleva seaduse § 13 lõikes 5 sätestatud korras.

§ 14¹. Perekonnaseisu andmete väljastamise piiramine

Isiku õigust saada käesoleva seaduse alusel väljastatavaid perekonnaseisu andmeid võib piirata, kui see võib:

- 1) takistada või kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist;
- 2) kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 3) ohustada riigi julgeolekut;
- 4) ohustada avaliku korra kaitset.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 15. Perekonnasündmuse kohta väljastatav tõend

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(1) Isikul on õigus saada tõend enda, oma alaealise lapse ja eestkostetava ning surnud abikaasa või registreeritud elukaaslase Eesti perekonnaseisuasutuses registreeritud perekonnasündmuse kohta. Tõend väljastatakse isikule rahvastikuregistri kinnitatud väljavõttena. Muul juhul väljastatakse perekonnaseisuandmeid õigustatud huvi korral, arvestades rahvastikuregistri seaduse § 51 lõikes 5 sätestatut.
[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Tõend kajastab perekonnaseisuandmeid väljavõtte tegemise seisuga. Tõendi ja rahvastikuregistri andmete erinevuse korral loetakse õigeks rahvastikuregistri andmed.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning teised avaliku ülesande täitjad peavad lähtuma rahvastikuregistrisse kantud andmetest ega tohi nõuda tõendi või rahvastikuregistri väljavõtte esitamist.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5) [Kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(6) [Kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(7) Tõendile kantavate andmete loetelu, võõrkeelses tõendis kasutatavate keelte loetelu ja vajaduse korral tõendi vormi kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(8) [Kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 15¹. Perekonnasündmuse tõendi väljastamise kord

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(1) Esmane tõend väljastatakse 14 päeva jooksul kande tegemisest arvates. Isiku soovi korral väljastab perekonnaseisuasutus esmase tõendi vahetult pärast perekonnasündmuse kohta kande tegemist.

(2) Korduva tõendi väljastamise avalduse võib esitada lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatule ka posti teel või esindaja kaudu.

(3) Korduva tõendi väljastab maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus või konsulaarametnik isiku esitatud perekonnasündmuse tõendi väljastamise avalduse alusel.

(4) Tõend väljastatakse kas elektrooniliselt või paberil. Tõendil peab olema märged „Kinnitatud väljavõte”.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(5) Elektrooniline tõend kinnitatakse digitaaltempli või perekonnaseisuametniku digitaalallkirjaga. Paberil väljastatud tõendi kinnitab perekonnaseisuametnik allkirjaga ja väikese riigivapi pitsseriga.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(6) Esmane tõend vormistatakse eesti keeles. Võõrkeelne tõend väljastatakse korduva tõendina.

(7) Taotleja soovil võib tõend sisaldada ka väljavõtet muudest andmetest.

(8) Esmane tõend väljastatakse tasuta. Korduva tõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 15². Perekonna- ja nimeõiguslikku muudatust kajastavalt dokumendilt andmete väljastamine

(1) Perekonnaseisuasutuses säilitatavalt perekonna- või nimeõiguslikku muudatust kajastavalt dokumendilt väljastatakse andmeid:

1) täisealisele isikule tema enda, tema alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasade või registreeritud elukaaslaste kohta;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele ning juriidilisele ja füüsilisele isikule neile seadusega või seaduse alusel antud avaliku ülesande täitmiseks;

3) juriidilisele ja füüsilisele isikule õigustatud huvi korral, arvestades rahvastikuregistri seaduse § 51 lõikes 5 sätestatud.

[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendilt andmete väljastamiseks võib isik edastada avalduse lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatule ka posti teel või esindaja kaudu.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Perekonnaseisuasutuses säilitatavalt dokumendilt väljastatakse andmeid teatisena või perekonnaseisudokumendi koopiana.

(2¹) Elektrooniline tõend kinnitatakse digitaaltempli või perekonnaseisuametniku digitaalallkirjaga. Paberil väljastatud perekonnaseisudokumendi koopia kinnitab perekonnaseisuametnik allkirjaga ja perekonnaseisuasutuse pitsseriga.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul väljastatakse andmed ainult siis, kui neid ei ole rahvastikuregistrisse kantud.

(4) Enne 2010. aasta 1. juulit surnult sündinud lapse kohta väljastatakse sünniandmed sünnitõendina, millele lisatakse märged selle kohta, et laps sündis surnult.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(5) Perekonnaseisuasutuses säilitatavalt dokumendilt andmete elektroonilise või paberteatisena või kinnitatud koopiana väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 15³. Nõukogu määruse (EL) 2019/1111 rakendamine

[RT I, 10.11.2022, 1- jõust. 20.11.2022]

(1) Nõukogu määruse (EL) 2019/1111, mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapserööve (uuesti sõnastatud) (ELT L 178, 02.07.2019, lk 1–115), artikli 66 kohase tõendi notari või perekonnaseisuasutuse poolt registreeritud abielulahutuse kohta väljastab maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) Nõukogu määruse (EL) 2019/1111 artikli 67 lõikes 1 ettenähtud juhul võib tõendi väljastanud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus tõendit parandada.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

[RT I, 10.11.2022, 1- jõust. 20.11.2022]

(4) Nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000 (ELT L 338, 23.12.2003, lk 1–29), alusel tõendi väljastamise eest abieluasjades tehtud kohtuotsuse kohta tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

[RT I, 10.02.2023, 2- jõust. 20.02.2023]

§ 15⁴. Tõendi väljastamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1191 alusel

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1191, millega edendatakse kodanike vaba liikumist, lihtsustades teatavate avalike dokumentide Euroopa Liidus esitamise nõudeid, ja muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 200, 26.07.2016, lk 1–136), alusel väljastatakse isikule mitmekeelne standardvorm ja sellele lisatav perekonnasündmuse korduva tõendi või abieluvõimetõend.

[RT I, 29.06.2024, 3- jõust. 01.01.2025]

(2) Mitmekeelse standardvormi ja sellele lisatava perekonnasündmuse korduva tõendi või abieluvõimetõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

[RT I, 29.06.2024, 3- jõust. 01.01.2025]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses ettenähtud keskasutuse ülesandeid täidab oma valitsemisalas Siseministerium.

(4) Valdkonna eest vastutav ministervõib määrusega volitada keskasutuse ülesandeid täitma muu asutuse.

[RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

§ 16. Rahvastikuregistri andmete täiendamine

(1) Kui perekonnaseisukande tegemisel ilmneb, et avaldaja kohta rahvastikuregistrisse kantud andmed on ebaõiged või puudulikud, täiendab perekonnaseisuametnik rahvastikuregistri andmeid rahvastikuregistri seaduse kohaselt ulatuses, milles see on perekonnaseisukande tegemist edasi lükkamata võimalik.

(2) Kui perekonnaseisukanne tehakse isiku kohta, kelle andmed ei ole rahvastikuregistrisse kantud, antakse isikule enne kande tegemist isikukood rahvastikuregistri seaduses sätestatud korras.

(3) Kui Eesti perekonnaseisuasutuses koostatud perekonnaseisuakt on hävinenud või rikutud, on kande aluseks perekonnaseisuametniku otsus, mis tehakse hävinenud või rikutud perekonnaseisuakti olemasolu ja andmeid tõendavate dokumentide alusel. Kande tegemiseks peab olema tõendatud vähemalt perekonnaseisutõendile kantavate andmete kogum.

§ 16¹. Rahvastikuregistrisse kandmata perekonnaseisuandmed

(1) Kui avaliku ülesande täitmisel kasutatakse rahvastikuregistri andmesubjekti andmeid, kuid isiku kohta koostatud Eesti perekonnaseisuakti andmeid ei ole rahvastikuregistrisse kantud, võib avalikku ülesannet täitev asutus või isik lähtuda perekonnaseisutunnistusele kantud andmetest ja taotleb vastutava töötleja kaudu perekonnaseisuasutuselt perekonnaseisuakti andmete kandmist rahvastikuregistrisse.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul on tegemist välisriigi dokumendiga, võib avalikku ülesannet täitev asutus või isik lähtuda välisriigi dokumenti kantud andmetest, olles rahvastikuregistrisse kandmisele kuuluvate andmete puhul andmeandjaks rahvastikuregistri seaduse § 29 lõikes 2 sätestatu kohaselt.

[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

2. peatükk

ABIELU SÕLMIMISEGA SEONDUVATE ÜLESANNETE TÄITMISE ÕIGUSE ANDMINE VAIMULIKULE

§ 17. Abielu sõlmimisega seonduvate ülesannete täitmise õigus

(1) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik võib anda kiriku, koguduse ja koguduste liidu vaimulikule õiguse täita abielu sõlmimisega seonduvaid perekonnaseisuasutuse ülesandeid, kui:

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

- 1) vaimulik on teovõimeline;
- 2) vaimulik on vähemalt 21-aastane;
- 3) vaimulik valdab eesti keelt kõnes ja kirjas;
- 4) vaimulik on vähemalt keskhariidusega;
- 5) vaimulik on läbinud käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud koolituse ja sooritanud perekonnaseisuametniku eksami;

- 6) vaimulikul pole karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 7) vaimulik pole eeluurimise või kohtu all süüdistatuna kuriteos, mille eest seadus näeb ette vabadusekaotuse;
- 8) vaimulikult pole jõustunud kohtulahendiga ära võetud perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õigust;
- 9) vaimulikku pole karistatud haldus- või kriminaalkorras korruptiivse teo eest;
- 10) vaimulik on Eesti, Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigus antakse viieks aastaks. Iga viie aasta möödumisel antakse vaimulikule käesoleva seaduse § 18 lõikes 1 nimetatud taotluse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigus järgmiseks viieks aastaks uut eksamit tegemata, kui vaimulik:

- 1) on eelneva viieaastase perioodi jooksul kinnitanud vähemalt 25 abielu sõlmimist;
- 2) vastab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 ja 6–10 sätestatud nõuetele;
- 3) on iga viie aasta järel läbinud käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud koolituse.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 18. Õiguse taotlemine ja esitatavad dokumendid

(1) Usuliste ühenduste registrisse kantud kirik, kogudus või koguduste liit esitab valdkonna eest vastutavale ministrile või tema volitatud isikule taotluse vaimulikule abielu sõlmimisega seonduvate ülesannete täitmise õiguse andmiseks.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluses märgitakse järgmised andmed:

- 1) taotluse esitanud kiriku, koguduse või koguduste liidu nimi, registrinumber, postiaadress ja sidevahendite andmed;
- 2) vaimuliku isikunimi, sünniaeg, isikukood, haridus ja kodakondsus;
- 3) käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud eksami sooritamise aeg ja koht;
- 4) käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud koolituse läbimise aeg ja koht, kui abielu sõlmimisega seonduvate ülesannete täitmise õiguse andmiseks ei ole nõutav eksami sooritamine.

(3) Taotlusele lisatakse koopiad käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud andmeid tõendavatest dokumentidest ning vaimuliku allkirjanäidis kolmes eksemplaris.

(4) Taotlusele kirjutavad alla vaimulik ja taotluse esitanud kiriku või koguduste liidu juhatuse esimees. Kui taotluse esitab kogudus, mis ei kuulu kirikusse või koguduste liitu, kirjutab taotlusele alla koguduse juhatuse esimees.

§ 19. Taotluste läbivaatamine

(1) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik vaatab esitatud taotlused läbi ja teeb otsuse abielu sõlmimisega seonduvate ülesannete täitmise õiguse andmise või andmisest keeldumise kohta haldusaktiga 30 päeva jooksul pärast taotluse saamist.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik keeldub vaimulikule õiguse andmisest, kui:

- 1) taotluses ei ole andmete esitamiseks antud lisatähtajast hoolimata esitatud kõiki käesoleva seaduse § 18 lõikes 2 nimetatud andmeid;
- 2) taotluses on teadvalt esitatud valeandmeid.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Koopia valdkonna eest vastutava ministri või tema volitatud isiku haldusaktist edastatakse vaimuliku koguduse asukohajärgsele maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele ja taotluse esitajale.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) Valdkonna eest vastutavalt ministrilt või tema volitatud isikult abielu sõlmimise kinnitamise õiguse saanud vaimulikule väljastab valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik väikese riigivapi kujutisega nimelise pitsati. Valdkonna eest vastutavalt ministrilt või tema volitatud isikult õiguse saanud vaimuliku allkirja ja pitseri näidis edastatakse Välisministeeriumile ja vaimuliku koguduse asukohajärgsele maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 20. Vaimulikule antud õiguse kehtetuks tunnistamine

(1) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik võib tunnistada vaimulikule antud abielu sõlmimise kinnitamise õiguse kehtetuks:

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

- 1) kui taotluses on esitatud valeandmeid;

2) kui vaimuliku tegevus abielu sõlmimisega seotud ülesannete täitmisel on vastuolus õigusaktidega ja vaimulik on seeläbi pannud toime raske ametialase üleastumise;

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

3) vaimuliku taotluse alusel;

4) kiriku, koguduse või koguduste liidu juhatuse või maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse põhjendatud ettepaneku alusel.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Vaimulikule antud abielu sõlmimise kinnitamise õiguse kehtetuks tunnistamisel annab vaimulik või kiriku, koguduse või koguduste liidu esindaja vaimuliku pitsati Siseministeeriumile ja käesoleva seaduse § 42 lõikes 8 nimetatud plangid vaimuliku koguduse asukohajärgsele maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele üle ühe kuu jooksul õiguse kehtetuks tunnistamisest arvates.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

3. peatükk **PEREKONNASEISUKANDED**

1. jagu **Sünni registreerimine**

§ 21. Sünni registreerimine Eesti perekonnaseisuasutuses

(1) Sünd registreeritakse Eesti perekonnaseisuasutuses, kui:

- 1) laps sünnib Eestis;
- 2) lapse vanema elukoht on Eestis või
- 3) lapse vanemal on Eesti kodakondsus.

(2) Eesti perekonnaseisuasutus registreerib sünni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel, kui sünd ei ole registreeritud välismaal.

§ 22. Sünni registreerimine

(1) Sünni registreerimisel kantakse rahvastikuregistrisse järgmised andmed:

- 1) lapse isikunimi, sugu, sünniaeg, isikukood, sünnikoht, kodakondsus, emakeel ja rahvus;

[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

- 2) ema isikukood;

- 3) isa või teise vanema isikukood;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

- 4) hooldusõiguse kuuluvus.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Surnult sündinud lapse sünni käesolevas jaos sätestatud korras ei registreerita.

(3) Perekonnaseisuasutus registreerib sünni seitsme tööpäeva jooksul sünni registreerimise avalduse saamise päevast arvates.

(4) Eestkostja ülesandeid täitev valla- või linnavalitsus registreerib sünni ametiülesande korras seitsme tööpäeva jooksul eestkostja ülesannetesse asumise päevast arvates.

§ 23. Sünni registreerimise avaldus

(1) Sünni registreerimiseks esitab lapse seaduslik esindaja ühe kuu jooksul lapse sündimise päevast arvates sellekohase avalduse. Mõjuval põhjusel võib sünni registreerimise tähtaega pikendada kuni kahe kuuni.

(2) Avalduses märgitakse käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 ja § 22 lõikes 1 nimetatud andmed ning avaldusele lisatakse neid andmeid tõendavad dokumendid. Kui lapse sünni registreerib tema juriidilisest isikust eestkostja, märgitakse avalduses käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud andmed.

(3) Digitaalallkirjaga kinnitatult esitatakse avaldus turvalises veebikeskkonnas juhul, kui Eesti tervishoiuteenuse osutaja on meditsiinilise sünnitõendi andmed rahvastikuregistrile edastanud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud viisil ei saa avaldust esitada perekonnaseaduse §-s 85 sätestatud juhtudel, samuti juhul, kui lapse vanem on alaealine või piiratud teovõimega täisealine.

(5) Kui lapse sünni registreerimise avalduse esitab ema ja lapse isa või teise vanema andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks puudub alus, selgitab perekonnaseisumetnik emale põlvnemise õiguslikku tähendust ja tagajärgi ning isast või teisest vanemast põlvnemise kindlakstegemise ja isa või teise vanema andmete rahvastikuregistrisse kandmise võimalusi.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(6) Avalduse esitamise korral käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud viisil täidetakse käesoleva paragrahvi lõikes 5, § 26 lõikes 3 ja § 29 lõikes 2 sätestatud perekonnaseisuametniku selgitamiskohustus turvalise veebikeskkonna vahendusel kirjalikult. Avalduse esitaja on kohustatud kirjalikult kinnitama, et on aru saanud talle esitatud selgitustest.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(7) [Kehtetu -RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 24. Lapse andmete registreerimine

(1) Lapse isikunimi kantakse rahvastikuregistrisse tema seadusliku esindaja avalduse alusel.

(2) Lapse sugu, sünniaeg ja isikukood kantakse rahvastikuregistrisse tervishoiuteenuse osutaja tõendi või kohtulahendi alusel. Kui välisriigis väljaantud tervishoiuteenuse osutaja tõendil isikukood puudub, antakse lapsele Eesti isikukood rahvastikuregistri seaduse alusel enne sünni registreerimist Eesti välisesinduses või Eesti perekonnaseisuasutuses. Leidlapse sünniajaks märgitakse arvatav sünniaeg tervishoiuteenuse osutaja hinnangu alusel.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3) Lapse sünnikohana kantakse registrisse maakond ja linn või vald, kus laps sündis. Välisriigis sündinud lapse sünnikoha registreerimisel lähtutakse sünniriigi haldusjaotusest. Leidlapse sünnikohaks märgitakse leidmise koht politseiasutuse tõendi alusel.

(4) Lapse kodakondsuseks kantakse sünni registreerimisel rahvastikuregistrisse Eesti kodakondsus, kui vähemalt ühel vanemal on Eesti kodakondsus. Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku lapse sünni registreerimisel kantakse lapse kodakondsus rahvastikuregistrisse vanemate avalduse alusel.

(5) Lapse sünni registreerivale perekonnaseisuametnikule esitatava tervishoiuteenuse osutaja tõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 25. Vanemate ja eestkostja andmete registreerimine

(1) Lapse ema andmed kantakse rahvastikuregistrisse tervishoiuteenuse osutaja tõendi või kohtulahendi alusel.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Lapse isa andmed kantakse rahvastikuregistrisse dokumendi alusel, mis tõendab tema abielu lapse emaga, või käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud isaduse omaksvõtu avalduse ja selle juurde kuuluva ema nõusoleku või põlvnemise tuvastamise kohtulahendi või kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse § 17¹ lõikes 1 sätestatud nõusoleku alusel.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(3) Lapse emaga abielus oleva mehe andmeid ei kanta isa andmetena rahvastikuregistrisse üksnes perekonnaseaduse §-s 85 nimetatud juhtudel, kui abikaasad on selle kohta esitanud perekonnaseisuasutusele ühise avalduse või kui teine mees on isaduse omaks võtnud. Ühise avalduse võib esitada isiklikult kohale ilmudes või notariaalselt kinnitatuna. Välisriigis elav vanem võib esitada kirjaliku avalduse, millel avaldaja allkirja õigsuse on notariaalselt kinnitanud Eesti konsulaarametnik.

[RT I, 29.06.2014, 3- jõust. 09.07.2014]

(3¹) Kui lapse ema naissoost abikaasa on andnud kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse § 17² lõikes 1 sätestatud nõusoleku abikaasa viljastamiseks, kantakse tema kui lapse teise vanema andmed rahvastikuregistrisse kunstlikuks viljastamiseks antud nõusoleku alusel.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(4) Kui vanem on surnud, esitatakse perekonnaseisuasutusele vanema surma tõendav dokument juhul, kui vanema surmaandmed ei ole rahvastikuregistrisse kantud.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(5) Kui lapse põlvnemine ei ole perekonnaseaduse kohaselt tuvastatud, jäetakse vanema andmed registrisse kandmata.

(6) Lapsele määratud eestkostja andmed kantakse rahvastikuregistrisse eestkostja määramise kohtumääruse alusel.

(7) Kui on alust arvata, et käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse esitamine võib osutada pärast lapse sünni võimatuks või raskeks, võib avalduse esitada naise raseduse ajal.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 26. Isaduse omaksvõtu ja omaksvõtuks nõusoleku andmise avalduse esitamine

(1) Põlvnemise kinnitamiseks esitatakse isaduse omaksvõtu avaldus, samuti isaduse omaksvõtuks ettenähtud nõusolek perekonnaseisuasutusele isiklikult kohale ilmudes, käesoleva seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud juhul digitaalallkirjaga kinnitatult turvalises veebikeskkonnas või notariaalselt tõestatud vormis. Välisriigis elav vanem võib esitada kirjaliku avalduse, millel avaldaja allkirja õigsuse on notariaalselt kinnitanud Eesti konsulaarametnik.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(1¹) Kui isadus võetakse omaks pärast lapse sünni registreerimist, esitatakse isaduse omaksvõtu avaldus, samuti isaduse omaksvõtuks ettenähtud nõusolek perekonnaseisuametnikule isiklikult või notariaalselt tõestatud vormis.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(2) [Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 3- jõust. 09.07.2014]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud tahteavaldusi vastu võttes selgitab perekonnaseisuametnik või konsulaarametnik asjaomasele isikule tema tahteavalduse õiguslikke tagajärgi.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(4) [Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 3- jõust. 09.07.2014]

(5) Kui on alust arvata, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamine võib osutada pärast lapse sündi võimatuks või raskeks, võib avalduse esitada naise raseduse ajal.

(6) [Kehtetu -RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

§ 27. Pärast lapse sünni registreerimist isaduse omaksvõtu ja omaksvõtuks nõusoleku andmise avalduses esitatavad lisaandmed

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

Kui isadus võetakse omaks pärast lapse sünni registreerimist, märgitakse isaduse omaksvõtu ja omaksvõtuks nõusoleku andmise avalduses lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 nimetatutele järgmised andmed:

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

- 1) lapse isikunimi, isikukood ja kodakondsus;
- 2) lapse ema isikunimi ja isikukood;
- 3) vanema hooldusõiguse muudatused.

§ 28. Isaduse omaksvõtu kanne

(1) Kui isaduse omaksvõtt toimub koos sünni registreerimisega, siis eraldi kannet isaduse omaksvõtuks ei tehta.

(2) Kui isaduse omaksvõtt ei toimu lapse sünni registreerimisega samal ajal, siis sisaldab isaduse omaksvõtu kanne järgmisi andmeid:

- 1) lapse isikunimi, isikukood ja kodakondsus;
- 2) isa isikunimi ja isikukood.

§ 29. Hooldusõiguse registreerimine

(1) Kui lapse vanemad on omavahel abielus või on abiellunud pärast lapse sündi, kantakse rahvastikuregistrisse andmed ühise hooldusõiguse kohta.

(2) Kui vanemad ei ole omavahel abielus, märgivad nad isaduse omaksvõtu avaldust ja ema sellekohast nõusolekut esitades, kas nad soovivad teostada vanema hooldusõigust ühiselt või jätta hooldusõiguse üksnes ühele vanemale. Perekonnaseisuametnik selgitab neile ühisest hooldusõigusest tulenevaid õigusi ja kohustusi, võimalust jätta hooldusõigus üksnes ühele vanemale ning lapse sünni registreerimisega kaasnevaid õiguslikke tagajärgi.

§ 30. Sünnitõend

(1) Sünni tõendamiseks väljastatakse kinnitatud väljavõtte järgmistest rahvastikuregistri andmetest:

- 1) sündinu isikunimi, isikukood, sünniaeg ja sünnikoht;
- 2) sündinu mõlema vanema isikunimi, isikukood ja sünniaeg;
- 3) kande number.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Sündinu ja tema vanemate isikunimed esitatakse sünnitõendil kande tegemise seisuga. Avaldaja soovil lisatakse sünnitõendile väljavõtte sündinu või vanemate nime või muude käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete muudatustest.

(3) Lapsendatu sünnitõendil esitatakse andmed lapsendamisjärgse seisuga. Lapsendamiseelseid andmeid väljastatakse üksnes täisealise lapsendatu taotlusel.

(4) Sünnitõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Taotluse korral lisatakse sünnitõendile väljavõte muudest andmetest.

(6) Sünnitõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 30¹. Sünniaja ja -koha andmete taastamine

Kui isiku sünniaeg või -koht on muudetud enne 1995. aasta 1. jaanuari toimunud lapsendamise käigus, taastab perekonnaseisuasutus isiku avalduse alusel sünni registreerimisel sünniakti märgitud sünniaja või -koha või mõlemad.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 30². Väljaspool abielu sündinud lapse isa nime kande muutmine

Kui enne 2010. aasta 30. juunit koostatud sünniakti kannet isa kohta ei tehtud, kuid ema nõudel kanti isa perekonnanimeks ema perekonnanimi ja isa eesnimeks nimi ema ütluse kohaselt, muudab perekonnaseisuasutus alaealise lapse seadusliku esindaja või täisealise lapse avalduse alusel sünniakti andmeid, kustutades lapse isa nime kande.

[RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

2. jagu Surma registreerimine

§ 31. Surma registreerimine Eestis

(1) Surma registreerimiseks edastab tervishoiuteenuse osutaja käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud andmed rahvastikuregistrile surmateatise koostamisel.

(2) Eesti perekonnaseisuasutus registreerib surma käesolevas jaos sätestatud korras, kui:

- 1) isik sureb Eestis ja surm ei ole registreeritud käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel;
- 2) välisriigis surnud isiku viimane elukoht oli Eestis või
- 3) välisriigis surnud isikul oli Eesti kodakondsus.

(3) Eesti perekonnaseisuasutus registreerib surma käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel, kui surm ei ole juba registreeritud välismaal.

(4) Surnuks tunnistamise kohtumääruse alusel teeb andmehõivekande perekonnaseisuasutuse ülesandeid täitev kohtu asukohajärgne maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus ametiülesande korras.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 32. Surma registreerimine

(1) Surma registreerimisel kantakse rahvastikuregistrisse järgmised andmed:

- 1) surnu isikunimi ja isikukood;
- 2) surmakoht, kui see on teada;
- 3) surmaaeg;
- 4) surmast tingitud hooldusõiguse muudatused;
- 5) abielu lõppemine;
- 6) kooselulepingu lõppemine.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Kui surnu isikuandmed ei ole kantud rahvastikuregistrisse, kantakse puuduvad andmed registrisse surnu isikut tõendava dokumendi, surmateatise või politseiasutuse tõendi alusel.

(3) Surmakoha ja -aja andmed registreeritakse surmateatise, politseiasutuse teatise või isiku surnuks tunnistamise kohtulahendi alusel.

(4) Kui surmaaaja kohta andmeid ei ole, siis kantakse registrisse märge, et täpset surmaaega ei ole võimalik kindlaks teha, ning märgitakse surmaaeg võimaluse korral nädala, kuu või aasta täpsusega.

(5) Surmakohana registreeritakse vastav maakond ja linn või vald. Kui on teada surnu leidmise koht, loetakse see surmakohaks.

(6) Perekonnaseisuasutus registreerib surma kolme tööpäeva jooksul sellekohase avalduse saamisest arvates. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 33. Perekonnaseisuasutuses surma registreerimiseks esitatavad dokumendid

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

(1) Surma registreerimiseks esitab seitsme päeva jooksul isiku surmapäevast või surnud isiku leidmise päevast arvates perekonnaseisuasutusele avalduse surnu abikaasa, registreeritud elukaaslane, sugulane, hõimlane, tervishoiuteenust osutava asutuse juht, politseiametnik või muu isik, kellel on andmeid isiku surma kohta. [RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Avalduses märgitakse lisaks muudele nõutavatele andmetele käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed ning avaldusele lisatakse sama paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud dokumendid. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) Kui surma registreerib tervishoiuteenust osutava asutuse juht, politseiametnik või juriidilise isiku või füüsilise isiku tehingujärgne esindaja, esitab ta surma registreerimise avalduses enda kohta vaid käesoleva seaduse § 9 lõike 5 punktides 1, 2 ja 6 sätestatud andmed, esindatava juriidilise isiku kohta registrikoodi ja asukoha.

§ 34. Surma registreerimisega kaasnevad kohustused

Kui surma registreerimisel ilmneb, et surnule kuulus alaealise lapse ainuhooldusõigus või surnu oli piiratud teovõimega isiku eestkostja, teavitab rahvastikuregistri vastutav töötleja rahvastikuregistri vahendusel surmast lapse või eestkostetava elukohajärgset valla- või linnavalitsust. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 35. Surmaandmete muutmine

(1) Surnuks tunnistatud isiku väljailmumisel tühistab perekonnaseisuasutus rahvastikuregistrisse kantud surmaandmed surnuks tunnistamise määruse tühistamise kohtumääruse alusel ning muudab vajaduse korral ka muid perekonnaseisuandmeid. Kui surnuks tunnistatud isiku abielu, kooseluleping või talle kuulunud vanema hooldusõigus arvatakse seadusest tulenevalt taastunuks, teeb perekonnaseisuasutus nimetatud asjaolude kajastamiseks vajalikud kanded. [RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Perekonnaseisuasutus tunnistab kehtetuks või muudab surmaandmed ja muudab vajaduse korral muid perekonnaseisuandmeid ametiülesande korras, kui on tõendatud, et isik, kelle surm registreeriti, on elus, et registreeritud on vale isiku surm või et surm on muul põhjusel ilmselgelt alusetult registreeritud, samuti kui tundmatu surnuna registreeritud isik on tuvastatud ja on koostatud uus surmateatis. Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui surm on kohtu poolt tuvastatud või isik on kohtu poolt surnuks tunnistatud. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 36. Surmatõend

(1) Surma tõendamiseks väljastatakse kinnitatud väljavõtte järgmistest rahvastikuregistri andmetest:

- 1) surnu isikunimi, isikukood ja sünniaeg;
- 2) surmaaeg ja surma registreerimise aeg;
- 3) kande number.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Taotluse korral lisatakse väljavõtte muudest andmetest, välja arvatud esmase surmatõendi väljastamisel tervishoiuteenuse osutaja poolt käesoleva paragrahvi lõike 4¹ kohaselt. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) Surmatõendit ei väljastata surnult sündinud lapse kohta. Surnult sündinud lapse surma tõendab surmateatis. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) Surmatõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(4¹) Surma registreerimisel käesoleva seaduse § 31 lõike 1 alusel väljastab esmase surmatõendi tervishoiuteenuse osutaja surma põhjuse tuvastamise seaduses ettenähtud tingimustel ja korras. [RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

(5) Surmatõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 36¹. Surmakande erisused, kui surma ei registreerita perekonnaseisuasutuses

(1) Surma registreerimisel käesoleva seaduse § 31 lõike 1 kohaselt teeb rahvastikuregistri vastutav töötleja kande rahvastikuregistrisse tervishoiuteenuse osutajalt surmateatise saamisel.

(2) Surmakanne jõustub vastavalt käesoleva seaduse § 8 lõikele 3 selle salvestamisel rahvastikuregistrisse. Käesoleva seaduse § 8 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid ei kohaldata.

(3) Kui pärast surma registreerimist on vaja parandada või muuta surmateatise alusel rahvastikuregistrisse kantud andmeid, edastab tervishoiuteenuse osutaja surmateatise andmed uuesti.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

3. jagu Abielu sõlmimine

1. jaotis Abielu sõlmimise ettevalmistamine

§ 37. Abiellumisavaldus

(1) Abiellumiseks esitavad abiellujad perekonnaseisuasutuses, kus soovitakse abielu sõlmida, või abielu sõlmimise kinnitamise õigust omavale vaimulikule isiklikult kirjaliku ühise abiellumisavalduse.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(¹) Perekonnaseisuasutusse ei pea abiellumisavalduse esitamiseks ilmuma vaid juhul, kui digitaalallkirjaga kinnitatud abiellumisavaldus esitatakse turvalises veebikeskkonnas.
[RT I, 10.11.2022, 2- jõust. 30.12.2022]

(²) Digitaalallkirjaga kinnitatud abiellumisavalduse esitamise täpsed tingimused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 10.11.2022, 2- jõust. 30.12.2022]

(2) Abiellumisavalduses väljendavad abiellujad soovi sõlmida omavahel abielu. Nad kinnitavad, et ei esine abielu sõlmimist takistavaid asjaolusid. Abielluja märgib abiellumisavalduses:

1) pärast abielu sõlmimist kantava perekonnanime;

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

2) [kehtetu -RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

3) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

4) kas abiellujad soovivad, et nendevahelistele varalistele suhetele kohaldatakse perekonnaseadusest tulenevat varaühisuse, vara juurdekasvu tasaarvestuse või varalahususe regulatsiooni, või kui abiellujatel on Eestis sõlmitud kehtiv kooseluleping ning nad sõlmivad omavahel abielu kooseluseaduse § 24 kohaselt, märgitakse abiellumisavalduses, et jätkatakse kooselulepingus kokkulepitud varasuhet;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

5) mitmendat abielu sõlmitakse.

6) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

7) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

8) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(¹) Abielu sõlmimise aja ja koha lepivad abiellujad kokku abielu sõlmiva ametniku või vaimulikuga. Kokkulepitud aja ja koha märgib ametnik või vaimulik abiellumisavaldusele või teatab selle abiellujatele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

[RT I, 10.11.2022, 2- jõust. 30.12.2022]

(3) [Kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) Perekonnaseisumetnik selgitab abiellujatele käesoleva seaduse § 37 lõike 2 punktis 4 nimetatud valiku tegemisel varasuhte õiguslikku olemust ning varasuhte valimata jätmise tagajärgi. Abiellujatele, kellel on Eestis sõlmitud kehtiv kooseluleping ning kes sõlmivad omavahel abielu kooseluseaduse § 24 kohaselt, selgitab perekonnaseisumetnik kooselulepingus kokkulepitud varasuhte jätkumisega seonduvat, samuti varasuhte muutmise võimalusi.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(5) Abielluda soovijad võivad käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud eelistust kuni abielu sõlmimiseni muuta, esitades isiklikult kirjaliku ühise avalduse eelistuse muutmiseks perekonnaseisumetnikule, kellele esitati abiellumisavaldus. Nimetatud muudatused on abiellumisavalduse lahutamatu osa. Õigusliku tähendusega on ajaliselt kõige hilisem varasuhte valik.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ sätestatud andmete muutmise avalduse võib perekonnaseisuasutusele, kus esitati abiellumisavaldus, esitada üks abiellujatest.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 38. Abielu sõlmimiseks esitatavad dokumendid

(1) Abiellumisavaldusele lisatakse järgmised dokumendid:

1) mõlema abielluja sünni tõendav dokument;
2) teise või järgmise abielu või kooselu korral dokument selle kohta, et eelmine abielu või kooselu on lõppenud või kehtetuks tunnistatud;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

3) kohtumäärus alaealise abielluja teovõime laiendamise kohta;
4) abielu sõlmimise muu takistuse kõrvaldamist kinnitav dokument.

(2) Abielluja sünni tõendava dokumendi esitamist ei nõuta, kui abielluja tõendab, et tõendit pole võimalik saada või selle saamine on ülemäära raske.

(3) Kui Eestis soovib abielu sõlmida välismaalane, peab ta lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud dokumentide esitamisele tõendama, et tal on Eestis viibimiseks välismaalaste seaduses nimetatud seaduslik alus.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(4) Seaduslikul alusel Eestis viibimist ei pea tõendama Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik ega isik, keda peetakse Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmeks vastavalt Euroopa Liidu kodaniku seadusele.

§ 39. Abieluvõimetõendi esitamine Eestis abiellumiseks

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(1) Abieluvõimetõend on abielluja elukoha- või kodakondsusriigi väljastatud dokument, millega tema elukoha- või kodakondsusriigi pädev asutus kinnitab, et isikul puuduvad takistused abielu sõlmimiseks tema elukoha- või kodakondsusriigi õiguse järgi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tõend kehtib sellel märgitud ajani, kuid mitte kauem kui seitse kuud selle väljastamisest arvates. Tõend peab abielu sõlmimise ajal kehtima.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Abieluvõimetõendi peab esitama isik, kelle elukoht on välisriigis või kes on elanud Eestis alla kuue kuu vahetult enne abiellumisavalduse esitamist.

(4) Määratlemata kodakondsusega isik, kellele on väljastatud Eesti pikaajalise elaniku elamisluba või alaline elamisõigus, ja Eesti kodanik annavad juhul, kui nende elukoht on välisriigis või kui nad on elanud Eestis alla kuue kuu vahetult enne abiellumisavalduse esitamist ning kui nad ei saa mõjuval põhjusel abieluvõimetõendit esitada, perekonnaseisumetniku juures abielu sõlmimise menetluse käigus kirjaliku kinnituse selle kohta, et takistused abielu sõlmimiseks puuduvad. Kinnitus asendab abieluvõimetõendit.

(5) Välisriigi kodanikule, kelle elukoht on välisriigis või kes on elanud Eestis alla kuue kuu vahetult enne abiellumisavalduse esitamist ja kes mõjuval põhjusel ei saa abieluvõimetõendit esitada, võib kohus, kelle tööpiirkonnas kavatsetakse abielu sõlmida, anda loa abielu sõlmimiseks ilma tõendita. Luba kehtib kuus kuud.

(6) Abieluvõimetõendit ei pea esitama isik, kes on Eestis elanud vähemalt kuus kuud vahetult enne abiellumisavalduse esitamist ja kelle perekonnaseisuandmed kajastuvad rahvastikuregistris.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(7) Kui Euroopa Liidu muu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmeriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha andmed on rahvastikuregistri seaduse § 91 või 110 alusel säilitatud riigi täpsusega, ei loeta seda käesoleva paragrahvi tähenduses Eestis elamiseks, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud juhul.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(8) Loetakse, et isik on käesoleva paragrahvi lõike 6 tähenduses elanud Eestis vähemalt kuus kuud vahetult enne abiellumisavalduse esitamist, ka juhul, kui abiellumisavalduse esitamisele vahetult eelnenud kuue kuu jooksul on tema rahvastikuregistrisse kantud Eesti elukoha andmete kehtivus vähem kui kuueks kuuks:

1) katkenud rahvastikuregistri seaduse § 91, 93 või 94 alusel või
2) säilitatud rahvastikuregistri seaduse § 91 alusel riigi täpsusega.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 40. Eesti elaniku ja Eesti kodaniku abieluvõimetõend

(1) Kui Eesti elanik või Eesti kodanik soovib abielluda väljaspool Eestit, antakse talle tema taotlusel tõend abieluvõime kohta. Tõendi annab maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus või Eesti konsulaarametnik piirkonnas, kus abielu sõlmitakse. Tõendile võib lisaks vormikohastele andmetele märkida ka muid andmeid, kui see on abielu sõlmimise riigi õiguse kohaselt vajalik.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(1¹) Kui Euroopa Liidu muu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmeriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukohta andmed on rahvastikuregistri seaduse § 91 või 110 alusel säilitatud riigi täpsusega, ei loeta seda käesoleva paragrahvi tähenduses Eestis elamiseks.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(2) Abieluvõimetõendi väljaandmise avalduses märgitakse lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 nimetatud andmetele, millisesse riiki tõend esitatakse ja selle isiku nimi, sugu, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, sünnikoht, elukoht ja perekonnaseis, kellega avalduse esitaja abielluda soovib. Isik võib esitada avalduse abieluvõimetõendi taotlemiseks lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatud ka posti teel.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Ametiasutus ei anna tõendit enne, kui on abielu sõlmimisel nõutavate dokumentide põhjal veendunud selles, et Eesti õiguse kohaselt ei ole abiellumiseks takistusi.

(4) Tõendile tuleb märkida Eesti õigusest tulenevad abielu sõlmimise eeldused.

(5) Abieluvõimetõend kehtib selle väljastamisest arvates kuus kuud.

(6) Kui abieluvõimetõendi väljaandmisest on keeldutud, võib tõendi taotleja pöörduda kaebusega halduskohtusse.

(7) Abieluvõimetõendi vormi ja sellele kantavad andmed kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(8) Abieluvõimetõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 41. Abielu sõlmimise tähtaeg

(1) Abiellumise kuupäev määratakse kokkuleppel abiellujatega. Abielu ei sõlmita varem kui ühe kuu ja hiljem kui kuue kuu möödumisel päevast, millal abiellujad on perekonnaseisuasutusele esitanud abiellumisavalduse.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Perekonnaseisumetnik võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ühekuulist tähtaega mõjuval põhjusel lühendada.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) [Kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) Kui abiellujad ei ilmu määratud ajal abielu sõlmima ega teata ilmumata jäämise põhjust, loetakse, et nad ei ole abielu sõlmimise avaldust esitanud.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

2. jaotis

Abielu sõlmimise kinnitamine ja abielukande tegemine

§ 42. Abielukanne

(1) Abielu sõlmimist perekonnaseaduse kohaselt kinnitanud perekonnaseisumetnik kirjutab vahetult pärast abiellujatelt jaatava vastuse saamist abielukande eeltäidetud väljatrükile kellaaja, esitab väljatrüki abiellunutele allkirjastamiseks ning allkirjastab seejärel väljatrüki ka ise.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Perekonnaseisumetnik teeb abielukande rahvastikuregistris abielu sõlmimise päeval või hiljemalt sellele järgneval tööpäeval. Pärast kande tegemist kannab perekonnaseisumetnik abielukande eeltäidetud väljatrükile kande numbri ja kuupäeva, oma nime ning allkirja. Eelmises lauses nimetatud kande väljatrükk loetakse käesoleva seaduse § 7 lõikes 10 sätestatud väljatrükiks.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3) Kui perekonnaseisumetnikule esitatud abiellumisavalduse kohaselt on abikaasade valitud varasuhteks vara juurdekasvu tasaarvestus või varalahusus või abikaasad jätkavad kooselulepingus kokkulepitud varasuhet, kannab perekonnaseisumetnik varasuhte andmed hiljemalt abielu sõlmimise päevale järgneval tööpäeval rahvastikuregistri vahendusel abieluvararegistrisse.
[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(4) Abielu registreerimisel kantakse rahvastikuregistrisse järgmised andmed:

- 1) mõlema abielluja isikunimi, isikukood ja elukoht;
- 2) abielu sõlmimisel valitud uus perekonnanimi;

- 3) abielu sõlmimise kuupäev, kellaeg ja koht;
- 4) abielu sõlmimist kinnitanud perekonnaseisuasutuse nimetus;
- 5) [kehtetu -RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]
- 6) kui abielluja oli varem abielus, siis eelmise abielu lõppemise alus;
- 7) abiellumisest tingitud muudatused vanema hooldusõiguses.

(5) Abielu sõlmimise kohana registreeritakse vastav maakond ja linn või vald.

(6) Abielu sõlmimist perekonnaseaduse kohaselt kinnitanud vaimulik kirjutab vahetult pärast abiellujatelt jaatava vastuse saamist abielukandele kellaaja ning esitab abiellunutele allkirjastamiseks abielukande ja seejärel allkirjastab kande ka ise.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(7) Vaimulik edastab kolme tööpäeva jooksul pärast abielu sõlmimise kinnitamist abiellunute allkirjastatud paberil abielukande ning käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud abiellumisavalduse koguduse asukohajärgsele maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele. Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus võtab paberil abielukande andmed andmehõivega rahvastikuregistrisse üle hiljemalt abielukande saamisele järgneval tööpäeval. Seejärel kannab maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse perekonnaseisuametnik vaimuliku koostatud paberil abielukandele andmehõivekande numbri ja kuupäeva, oma nime ning allkirja. Andmehõivekandele lisatakse viide vaimuliku koostatud abielukandele.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(7¹) Kui vaimulikule esitatud abiellumisavalduse kohaselt on abikaasade valitud varasuhteks vara juurdekasvu tasaarvestus või varalahusus või abikaasad jätkavad kooselulepingus kokkulepitud varasuhet, kannab perekonnaseisuametnik varasuhte andmed hiljemalt käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud andmehõivekande tegemise päevale järgneval tööpäeval rahvastikuregistri vahendusel abieluvararegistrisse.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(8) Abielu sõlmimise avalduste, abielukannete ja abielutõendite plangid väljastab vaimulikule koguduse asukohajärgne maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus, kes juhendab vaimulikke abielu sõlmimisega seotud dokumentide täitmise küsimustes.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(9) Abielukande tegemise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras. Abielu peab olema võimalik sõlmida perekonnaseisuasutuses vaid riigilõivu eest ilma kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lõikes 3 sätestatud teenuse eest tasu maksmata kõikidel tööpäevadel.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 43. Abielutõend

(1) Abielu sõlmimise tõendamiseks väljastatakse kinnitatud väljavõte järgmistest rahvastikuregistri andmetest:

- 1) mõlema abikaasa isikunimi, isikukood ja sünniaeg;
- 2) abielueelne perekonnanimi, kui isik valis abiellumisel uue perekonnanime;
- 3) abielu sõlmimist kinnitanud perekonnaseisuasutuse nimetus;
- 4) abielu sõlmimise kuupäev.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

- 5) [kehtetu - RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Abikaasade isikunimed esitatakse abielutõendil kande tegemise seisuga. Lahutatud abikaasa kohta antakse abielutõend vaid koos märkusega abielulahutuse kohta. Avaldaja soovil lisatakse väljavõtte nimedes tehtud muudatustest.

(3) Taotluse korral lisatakse väljavõtte muudest andmetest.

(4) Abielutõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Abielutõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

4. jagu Abielu lahutamine

§ 44. Abielu lahutamise avaldus

(1) Abielu lahutamiseks esitavad abikaasad perekonnaseisuasutuses isiklikult ühise kirjaliku avalduse.

(1¹) Perekonnaseisuasutusse ei pea abielu lahutamise avalduse esitamiseks ilmuma juhul, kui digitaalallkirjaga kinnitatud avaldus esitatakse turvalises veebikeskkonnas.

[RT I, 10.11.2022, 2- jõust. 01.12.2024]

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud avalduse esitamise täpsed tingimused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 10.11.2022, 2- jõust. 01.12.2024]

(2) Avalduses väljendavad abikaasad soovi lahutada abielu ning kinnitavad, et neil ei ole vaidlusi abielu lahutamiseiga seotud asjaolude üle. Lisaks eelnimetatule märgitakse avalduses:

- 1) lahutatava abielu sõlmimise aeg ja koht;
- 2) perekonnanimi pärast abielu lahutamist;
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]
- 3) mitmendat abielu lahutatakse;
- 4) [kehtetu -RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]
- 5) millise riigi õigust abielu lahutamisele kohaldatakse.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Abielu lahutamise avaldusele lisatakse abielu sõlmimist tõendav dokument.

(4) Kui abikaasa ei saa mõjuval põhjusel ühise avalduse esitamiseks isiklikult perekonnaseisuasutusse ilmuda, võib ta esitada notariaalselt tõestatud eraldi avalduse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud andmeid kogutakse statistilisel eesmärgil ning avaldajale teatatakse, et nende esitamine on vabatahtlik.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 45. Abielu lahutamise tähtaeg

(1) Abielu ei lahutata varem kui ühe kuu ja hiljem kui kolme kuu möödumisel käesoleva seaduse §-s 44 nimetatud avalduse esitamisest.

(2) Avalduse vastuvõtmisel määrab perekonnaseisuametnik kindlaks abielulahutuspäeva, mis tehakse teatavaks mõlemale abikaasale.

(2¹) Kui abikaasa ei saa mõjuval põhjusel abielu lahutamise ühise avalduse esitamiseks perekonnaseisuasutusse ilmuda ja ta esitab notariaalselt tõestatud eraldi avalduse, tehakse abielu lahutamise kuupäev teatavaks avalduse isiklikult perekonnaseisuasutuses esitanud abikaasale ning abielu lahutamise kuupäev loetakse sellega mõlemale abikaasale teatavaks tehtuks.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2²) Kui abikaasad esitavad abielu lahutamise digitaalallkirjaga kinnitatud avalduse, valivad nad abielu lahutamise koha ja soovitud abielulahutuspäeva turvalises veebikeskkonnas. Ametnik teatab abielulahutuspäeva abikaasadele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
[RT I, 10.11.2022, 2- jõust. 01.12.2024]

(3) Kui abikaasadel ei ole mõjuvatel põhjustel võimalik määratud päeval perekonnaseisuasutusse ilmuda, teatavad nad sellest perekonnaseisuasutusele, kes määrab abielulahutuseks uue tähtpäeva.

(4) Kui abikaasad ei ilmu määratud ajal perekonnaseisuasutusse abielu lahutama ega teata ilmutata jäämise põhjust, loetakse, et nad ei ole abielu lahutamise avaldust esitanud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud abielu lahutamise kuupäeva muutmiseks võib avalduse esitada üks abikaasadest. Sel juhul tehakse abielu lahutamise uus kuupäev teatavaks avalduse isiklikult perekonnaseisuasutuses esitanud abikaasale ning abielu lahutamise uus kuupäev loetakse sellega mõlemale abikaasale teatavaks tehtuks.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 46. Abielu lahutamine

(1) Perekonnaseisuametnik lahutab abielu mõlema abikaasa kohalolekul perekonnaseaduses sätestatud tingimustel. Abielu lahutamisel maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuses eeldatakse, et isiku elukoht on isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoht.
[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Abielu lahutav perekonnaseisuametnik esitab lahutajatele allkirjastamiseks lahutuskande eeltäidetud väljatrüki.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3) Abielu lahutamise registreerib perekonnaseisuametnik kohe rahvastikuregistris vastavalt käesoleva seaduse §-le 48.

§ 47. Abielu lahutamise abikaasa kohalolekuta

Abielu võib lahutada ühe abikaasa kohalolekuta, kui ta mõjuval põhjusel ei saa perekonnaseisuasutusse ilmuda ja esitatakse tema notariaalselt tõestatud või konsulaarametniku tõestatud nõusolek abielu lahutamiseks tema kohalolekuta.

§ 48. Abielulahutuse kanne

(1) Abielulahutuse registreerimisel kantakse rahvastikuregistrisse järgmised andmed:

1) mõlema abikaasa isikunimi ja isikukood;

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

2) abielueelne nimi, kui abikaasa taastas abielu lahutamisel perekonnanime nimeseaduse kohaselt;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

3) abielu lahutamise aeg ja koht;

4) abielu lahutanud asutuse nimetus.

(2) Abielulahutuse kande tegemise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(3) Abielulahutuse kanne tehakse rahvastikuregistris abielu lahutamise päeval. Pärast kande tegemist kannab perekonnaseisumetnik lahutuskande eeltäidetud väljatrükile kande numbri ja kuupäeva, oma nime ning allkirja. Eelmises lauses nimetatud kande väljatrükk loetakse käesoleva seaduse § 7 lõikes 10 sätestatud väljatrükiks.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 49. Abielulahutuse tõend

(1) Abielu lahutamise tõendamiseks väljastatakse kinnitatud väljavõtte järgmistest rahvastikuregistri andmetest:

1) mõlema lahutatud abikaasa isikunimi, isikukood ja sünniaeg;

2) perekonnanimi pärast abielu lahutamist;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

3) abielu lahutanud asutuse nimetus;

4) abielu lahutamise kuupäev;

5) kande number.

(2) Taotluse korral lisatakse väljavõtte muudest andmetest.

(3) Abielulahutuse tõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(4) Abielulahutuse tõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

3¹. peatükk SOO MUUTMISEGA SEOTUD ANDMETE REGISTREERIMINE

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 49¹. Rahvastikuregistri andmete muutmise soo muutmise tõttu

(1) Rahvastikuregistri andmete muutmiseks soo muutmise tõttu esitab isik maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele kirjaliku avalduse ja arstliku ekspertiisikomisjoni otsuse soo muutmise kohta.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Soo muutmisel kantakse rahvastikuregistrisse järgmised andmed:

1) eesnimi, sugu ja isikukood;

2) avaldaja perekonnanimi nimeseaduse §-s 15 sätestatud tingimustel.

(3) Sugu muutnud isikuga seotud muid andmeid ja perekonnaseisukandeid rahvastikuregistris ei muudeta.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui sugu muutnud isik taastab oma sünnijärgse soo.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 49². Soo muutmise tõend

(1) Sugu muutnud isikule väljastatakse perekonnaseisuandmete tõend soo andmete muutmise kohta.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Soo muutmise tõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Taotluse korral lisatakse soo muutmise tõendile väljavõte muudest andmetest.

(4) Soo muutmise tõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(5) Soo muutmise korduvale tõendile ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja käesoleva seaduse § 15 lõikes 7 kehtestatud vorminõuet. Soo muutmise korduv tõend väljastatakse perekonnaseisuasutuse dokumendina, mis sisaldab soo muutmise esmasel tõendil märgitud andmeid.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

4. peatükk **ANDMEHÕIVE VÄLISRIIGI** **PEREKONNASEISUDOKUMENDI ALUSEL**

§ 50. Eesti elaniku ja Eesti kodaniku perekonnaseisuandmete muutmine ja lisamine

(1) Kui isiku perekonnaseisuandmete muudatused on kinnitatud või tuvastatud välisriigis, kantakse muutunud või tekkinud perekonnaseisuandmed andmehõivekandega rahvastikuregistrisse juhul, kui muudatusi Eestis tunnustatakse. Andmed kantakse rahvastikuregistrisse andmehõivekandega välisriigi perekonnaseisudokumendilt ulatuses, milles Eestis vastavaid perekonnaseisuandmeid registreeritakse. Kui välisriigi dokumendil puuduvad eelmises lauses nimetatud andmed, otsustab kannet tegev ametnik, kas olemasolevate andmete alusel teha andmehõivekanne või mitte.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(1¹) Kui välisriigis aset leidnud surma tõendamiseks ei ole võimalik esitada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perekonnaseisudokumenti, otsustab kannet tegev ametnik, kas esitatud surmaandmed on kande tegemiseks usaldusväärsed ja kas olemasolevate andmete alusel teha andmehõivekanne või mitte.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(2) Kui isiku perekonnaseisuandmete muudatused on kinnitatud või tuvastatud välisriigis, on isik kohustatud esitama Eesti perekonnaseisuasutusele rahvastikuregistrisse andmete kandmiseks vajalikud dokumendid 30 päeva jooksul perekonnaseisuandmetes toimunud muudatusest arvates.
[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Andmehõivekandele lisatakse viide välisriigi perekonnaseisudokumendile vastavalt käesoleva seaduse § 6 lõikele 3.

(4) Andmehõive võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul teha ametiülesande korras.

(5) Välisriigis registreeritud perekonnaseisuandmetel põhinevad andmed tähistatakse Eesti perekonnaseisuasutuse kinnitatud või tuvastatud asjaoludest erinevalt ning väljavõtte tegemisel viidatakse, et kande aluseks olev perekonnasündmus on aset leidnud välisriigis.

(6) Välisriigi edastatud surmaandmete alusel ja käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud juhul, kui Siseministeerium on veendunud surmaandmete usaldusväärsuses, võib andmehõivekande teha rahvastikuregistri volitatud töötaja.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 51. Muude isikute perekonnaseisuandmete muutmine ja lisamine

(1) Kui Eestis taotleb perekonnaseisutoimingute tegemist käesoleva seaduse §-s 50 nimetatata isik, peab ta andmehõivekande tegemiseks esitama perekonnaseisuametniku põhjendatud nõudmisel enda kohta järgmistel juhtudel järgmised välisriigi perekonnaseisudokumendid:
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

1) välisriigi sünnitõendi juhul, kui taotletakse oma lapse sünniandmete registreerimist, abielu sõlmimist või lahutamist;

2) välisriigi abielutõendi, kui abielus olev isik taotleb oma lapse sünniandmete registreerimist või abielu lahutamist Eesti perekonnaseisuasutuses;

3) välisriigi abielulahutuse tõendi, kui lahutatud isik taotleb oma lapse sünniandmete registreerimist või abielu sõlmimist Eesti perekonnaseisuasutuses;

4) välisriigis sõlmitud kooseluleping, kui taotletakse abielu sõlmimist.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(1¹) Kui välisriigi perekonnaseisudokumendil olevad andmed muudavad Eesti perekonnaseisutoimingu alusel rahvastikuregistrisse kantud andmeid või tegemist on isiku surmaandmetega, kantakse andmed sellelt dokumendilt rahvastikuregistrisse ka muudel juhtudel, kui on nimetatud käesoleva paragrahvi lõikes 1. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Andmehõive tegemisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 50. [RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

4¹. peatükk **ANDMEHÕIVE RAHVUSVAHELISE** **KAITSE ANDMISE OTSUSE ALUSEL**

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 51¹. Rahvusvahelise kaitse andmise otsuse alusel perekonnaseisuandmete muutmine ja lisamine

(1) Kui isiku välisriigis toimunud perekonnasündmus tuvastatakse Eesti rahvusvahelise kaitse andmise otsusega, kantakse perekonnaseisuandmed otsuse ja selle lisadokumentide alusel rahvastikuregistrisse andmehõivekandega.

(2) Kui isiku perekonnaseisuandmed on kantud rahvastikuregistrisse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras ja esitatakse perekonnasündmuse registreerinud välisriigi väljaantud perekonnaseisudokument, tunnistab perekonnaseisuasutus käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel tehtud andmehõivekande ja selle käigus rahvastikuregistrisse kantud perekonnaseisuandmed kehtetuks. Välisriigis väljaantud perekonnaseisudokumendi andmed kantakse andmehõivekandega rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud korras ning vajaduse korral muudetakse rahvastikuregistris perekonnaseisuandmed. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

5. peatükk **HALDUSJÄRELEVALVE JA VAIDLUSTAMINE**

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 52. Haldusjärelvalve perekonnaseisutoimingute tegemise üle

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Haldusjärelvalvet linna- ja vallavalitsuse ning vaimuliku poolt käesoleva seaduse ning teiste perekonnaseisutoimingutega seotud õigusaktide järgimise ja tegevuse otstarbekuse üle teostab Siseministerium. [RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(2) [Kehtetu -RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Kui Siseministerium peab vajalikuks, et Justiits- ja Digiministerium teostaks haldusjärelvalvet notari perekonnaseisutoimingute tegemise seaduslikkuse üle, pöördub ta haldusjärelvalve teostamise taotlusega Justiits- ja Digiministeriumi poole. [RT I, 30.12.2024, 1- jõust. 01.01.2025, Vabariigi Valitsuse seaduse § 105.19 lõike 12 alusel asendatud sõna „Justiitsministerium” sõnadega „Justiits- ja Digiministerium” vastavas käändes]

(4) [Kehtetu -RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 53. Ettekirjutus

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

Kui järelvalve teostaja leiab, et järelvalve käigus avastatud rikkumised on tingitud perekonnaseisuatmetniku teadmiste või oskuste puudumisest, võib ta teha perekonnaseisuatmetnikule käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 sätestatud eksami tegemise ettekirjutuse. [RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 53¹. Perekonnaseisutoimingu tegemise vaidlustamine

(1) Isik, kes leiab, et tema õigusi on perekonnaseisutoimingu tegemise käigus rikutud, võib esitada 30 päeva jooksul vaide Siseministeriumile või kaebuse halduskohtule.

(2) Siseministerium vaatab vaide läbi ning teeb vaideotsuse 30 päeva jooksul vaide esitamisest arvates. [RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

6. peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 54. Andmehõivevigade parandamine

Käesoleva seaduse §-s 12 sätestatud korras parandatakse ka vigu, mis on tekkinud perekonnaseisuaktide andmete sisestamisel rahvastikuregistrisse. Kandes viidatakse muutmise põhjusele.

§ 54¹. Andmehõive enne 2010. aasta 1. juulit koostatud Eesti perekonnaseisuaktilt

(1) Enne 2010. aasta 1. juulit koostatud perekonnaseisuaktilt kantakse perekonnaseisuandmed rahvastikuregistrisse andmehõivekandega isiku avalduse alusel või ametiülesande korras. Avalduse võib esitada suulises vormis.

(2) Kande tegemisel kantakse rahvastikuregistrisse andmed perekonnaseisuaktilt ulatuses, milles Eestis vastavaid kandeid tehakse. Andmete rahvastikuregistrisse kandmisel arvestatakse vastavasse akti kantud andmekoosseisu.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3) Haldusmenetluses kasutatud välisriigis väljaantud perekonnaseisudokumendilt ja enne 2010. aasta 1. juulit koostatud perekonnaseisuaktilt andmehõivekande tegija ei pea vastama perekonnaseisuametnikule esitatud nõuetele.

[RT I, 30.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 55. Enne käesoleva seaduse jõustumist ametisse nimetatud perekonnaseisuametniku ülesandeid täitvad ametnikud ja vaimulikud

(1) Ametnikud, kes käesoleva seaduse jõustumise hetkeks on ametisse nimetatud ja kelle ametijuhendijärgseks teenistusülesandeks on perekonnaseisutoimingute tegemine, ning samuti vaimulikud, kes soovivad jätkata abielu sõlmimisega seotud perekonnaseisutoimingute tegemist, peavad enne käesoleva seaduse jõustumist sooritama käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud eksami.

(2) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud eksami sooritamise järel antakse ametnikule perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õigus. Eksami mittesooritamisel kaotab ametnik õiguse teha perekonnaseisutoiminguid ja see võib olla aluseks tema teenistusest vabastamiseks avaliku teenistuse seaduse alusel.

(3) Eksami sooritanud vaimulik saab käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud õiguse viieks aastaks. Pärast viie aasta möödumist kohaldatakse § 17 lõikes 2 sätestatud. Eksami mittesooritanud vaimulik kaotab õiguse abielude sõlmimist kinnitada.

§ 55¹. Enne 2014. aasta 1. jaanuari sooritatud perekonnaseisuametniku eksami kehtivusaeg

(1) Enne 2014. aasta 1. jaanuari sooritatud perekonnaseisuametniku eksam kehtib viis aastat perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õiguse andmise päevast arvates.

(2) Enne 2014. aasta 1. jaanuari väljastatud tunnistustel märgitud perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õiguse kehtivus lõpeb viie aasta möödumisel vastava õiguse andmise kuupäevast. Pärast viie aasta möödumist kohaldatakse käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 sätestatud.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 55². Enne 2010. aasta 1. juulit jõustunud surnuks tunnistamise kohtulahendi alusel surma registreerimine

(1) Enne 2010. aasta 1. juulit jõustunud surnuks tunnistamise kohtulahendi alusel registreerib surma maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul esitatakse maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele kirjalik avaldus surma registreerimiseks ja surnuks tunnistamise kohtulahend. Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse perekonnaseisuametnik võib surnuks tunnistamise kohtulahendi alusel registreerida surma ka ametiülesande korras.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Surnuks tunnistamise kohtulahendi alusel tehakse surmakanne ja surma registreerimise avalduse esitajale väljastatakse tema soovil surmatõend.

[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 55³. Enne 1995. aasta 1. jaanuari kohtus toimunud abielulahutuse registreerimine

(1) Enne 1995. aasta 1. jaanuari tehtud abielulahutuse kohtuotsuse alusel registreerib abielu lahutuse maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus.
[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul esitatakse maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele kirjalik avaldus abielulahutuse registreerimiseks koos kohtuotsuse ning riigilõivu tasumist tõendava dokumendiga või andmetega, mis võimaldavad riigilõivu tasumist kontrollida. Avalduse võib esitada ka ainult üks abikaasast.
[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Abielulahutus registreeritakse lahutusandega kohtuotsuse andmete alusel ning lahutusotsuse registreerimisavalduse esitajale väljastatakse tema soovil abielulahutuse tõend.
[RT I, 22.11.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 55⁴. Perekonnaseisuakti andmete kohta tehtud kannete kehtivuse lõppemine

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

(1) Kui rahvastikuregistrisse on kantud enne 1995. aasta 1. jaanuari tehtud abielulahutuse kohtuotsuse alusel andmed kahe abielulahutuse akti kohta, tehakse rahvastikuregistri kannetesse korduvuse märke ja sellega lõpeb ajaliselt hilisema akti kohta tehtud kande kehtivus.

(2) Kui rahvastikuregistrisse on kantud andmed nii abielulahutuse kui ka ühe abikaasa surma kohta ning abikaasa surmaaeg on abielulahutuse kuupäevast varasem, tehakse abielulahutuse kandesse märke abikaasa surma kohta ja sellega lõpeb abielulahutuse kande kehtivus.

(3) Kui rahvastikuregistrisse on kantud andmed sama perekonnasündmuse kohta erinevatelt perekonnaseisudokumentidelt, mille andmetes ei ole olulisi erinevusi, tehakse hiljem koostatud dokumendi alusel tehtud rahvastikuregistri kandesse korduvuse märke ja sellega lõpeb ajaliselt hilisema akti kohta tehtud kande kehtivus.

(4) Vajaduse korral muudetakse märke tegemise käigus kehtivuse kaotava kande alusel kehtima jääva rahvastikuregistri kande andmeid.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 56. Perekonnaseisudokumentide säilitamine

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

Perekonnaseisudokumendid, mis loetakse arhivaalideks, antakse üle Rahvusarhiivi, kui neid ei vajata enam oma ülesannete täitmiseks, kuid hiljemalt 110 aastat pärast nende koostamist.
[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 56¹. Enne 2018. aasta 1. jaanuari algatatud perekonnaseisutoimingute menetlemise pädevus

(1) Enne 2018. aasta 1. jaanuari maavalitsuses algatatud perekonnaseisutoimingute menetluses läheb asja lahendamine maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle asjaomase maavalitsuse asukohajärgsele maakonnakeskuse kohalikule omavalitsusele, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul.

(2) Tallinna Perekonnaseisuametis algatatud perekonnaseisutoimingute menetlus jääb Tallinna Perekonnaseisumetiile.

(3) Ida-Viru Maavalitsuse Narva filiaalis algatatud perekonnaseisutoimingute menetluses läheb asja lahendamine Ida-Viru Maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle sellele kohaliku omavalitsuse üksusele, kuhu kuulub Narva linn. Kui perekonnaseisutoimingute menetluse on algatanud Ida-Viru Maavalitsus asukohaga Jõhvis, läheb asja lahendamine Ida-Viru Maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle sellele kohaliku omavalitsuse üksusele, kuhu kuulub Jõhvi linn.
[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 56². Perekonnaseisumetniku eksami korraldamine

(1) Perekonnaseisuasutuse pädevuse muutumisel võib asutuse uuele pädevusele vastava perekonnaseisumetnikuna tegutsemise õiguse andmiseks korraldada koolitust ja eksamit enne pädevuse muutumise jõustumist. Pärast eksami sooritamist valdkonna eest vastutava ministri antud perekonnaseisumetnikuna tegutsemise õigus jõustub perekonnaseisuasutuse pädevuse muutumise jõustumisel.

(2) Perekonnaseisuasutuse pädevuse muutumisel maavalitsuste tegevuse lõpetamise tõttu korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud koolituse ja eksami Siseministeerium, lähtudes maavalitsuses perekonnaseisumetnikuna tegutsemise õigust taotleivate ametnike koolituse ja eksami korrast.
[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 14.07.2017]

§ 56³. Seaduse § 7 lõike 4¹ rakendamine

Käesoleva seaduse § 7 lõike 4¹ rakendamiseks luuakse rahvastikuregistri tehniline valmisolek 2024. aasta 1. jaanuariks.

[RT I, 12.03.2022, 1- jõust. 22.03.2022]

§ 57.–§ 66.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 67. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2010. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 3 lõiked 3 ja 4, § 4 lõiked 3 ja 5 ning § 57 jõustuvad üldises korras.
[RT I 2010, 20, 103- jõust. 18.05.2010]

(3) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 4 nimetatud määrus jõustub määrukses sätestatud ajal.

(4) Alates 2010. aasta 1. juunist esitatakse perekonnaseisuasutusele abiellumiseks käesoleva seaduse §-s 37 sätestatud nõuetele vastav abiellumisavaldus ja lahutamiseks käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud nõuetele vastav abielu lahutamise avaldus.
[RT I 2010, 20, 103- jõust. 18.05.2010]